

סיכום תקציבי בין משרד האוצר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר בנושא עקרונות למדיניות בעניין מתווה רב-שנתי לייצור ענף הבקר לחלב

במטרה לפתח ולייעל את ענף הבקר לחלב, להפחית את העלות הממוצעת לייצור חלב, להביא להפחתת מחיר החלב ומוצריו לצרכנים ולצורך שמירת ההתיישבות, סוכמו העקרונות בין הדרג המקצועי במשרד החקלאות ובאגף התקציבים במשרד האוצר. הוצאת עקרונות מדיניות אלו לפועל, יבוצעו בהתאם להנחיות המשפטיות של משרדי האוצר והחקלאות ובכפוף לכל דין, באמצעות נוהל או הסכם מפורט, ככל שיידרש.

מענקים:

1. בענף הבקר לחלב תבוצע תכנית התייעלות מואצת, שיעודה להביא את יחידות הייצור בענף לכושר ייצור שנתי שלא יפחת מ-1.5 מיליון ליטר חלב גולמי לרפת.

2. לצורך כך, יתקצב משרד האוצר את מנהלת ההשקעות, בשנים 2020-2025 כולל, בתקציב תוספתי של 400 מיליון ₪ כולל מע"מ כדין, לעידוד הקמת רפתות גדולות, הרחבת רפתות קיימות והתייעלות, עבור בעלי מכסה וזכאים למכסה עד סוף שנת 2017, בהתאם לחלוקה הבאה:

א. יוקצו 300 מיליון ₪ כולל מע"מ עבור "יצרן מושבי". זאת באמצעות מענק לרפת עבור תכנית פיתוח להגדלת הייצור ליותר מ-2.1 מיליון ליטר חלב בשנה או מענק דיפרנציאלי בהתאם היקף הייצור העתידי, לרפת עבור תכנית פיתוח להגדלת הייצור ליותר מ-1.5 מיליון ליטר חלב בשנה ופחות מ-2.1 מיליון ליטר בשנה. מתוך הסכום האמור לעיל יוקצו 33 מיליון ₪ כולל מע"מ לרפת עבור תכנית פיתוח להגדלת הייצור העתידי ליותר מ-1 מיליון אך פחות מ-1.5 מיליון ליטר חלב בשנה. ההקצאה של 33 מיליון ₪ כאמור, תוקצה בקצב הקצאת יתר התקציב להשקעות בסעיף זה. ועדת המעקב, באישור אגף התקציבים, תוכל לשנות את הסכומים המוקצים בסעיף זה.

ב. לצורך סיוע בהתמודדות עם השינויים הכלולים בסיכום זה, יוקצו עד 12.5 מיליון ₪ בכל אחת מהשנים 2020-2025 כולל (סה"כ 75 מלש"ח כולל מע"מ), מתוך התקציב האמור בסעיף (א) לעיל. תקציב זה יוקצה, באופן שוויוני לבעלי מכסת חלב אשר ירכשו מכסת חלב או יפרשו מהענף עד לשנת 2025 כולל. מענק הפרישה החד פעמי, יינתן בגובה של עד 140 אלש"ח, כתוספת למכירת המכסה במסגרת תהליך הניוד במועצת החלב במשך כל תקופת הסכם. משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – "משרד החקלאות") יוכל להסיט תקציבים בסעיף זה משנה לשנה באישור אגף התקציבים במשרד האוצר (להלן – "אגף התקציבים"), לפי כל דין.

ג. יוקצו 100 מיליון ₪ כולל מע"מ כדין עבור "יצרן שיתופי".

ד. החל משנת 2024, ניתן יהיה לבצע הסטה בתקציב, בין הסעיפים לעיל, בהתאם להמלצת ועדת המעקב ובאישור אגף התקציבים.

3. המענקים והתמיכות, כאמור בסעיף 2, יינתנו בכפוף לקיומם של כל אלה:

א. המחיר שעל מחלבה לשלם ליצרן בעבור ליטר חלב בקר במכסה (לעיל ולהלן - מחיר המטרה) יפחת ב-23 אגורות לליטר, בהתאם לאמור בסעיף 6;

ב. החל מחודש ינואר משנת 2025 מחיר המטרה ייקבע על בסיס סקר בהתאם לאמור בסעיף 7;

ג. ההיטל למועצת החלב יקבע, עד ליום 1 בינואר 2020, בהתאם לאמור בסעיף 9;

ד. מועצת החלב תקצה בכל שנה בשנים 2020 - 2025, כולל, תקציב שלא יפחת מ-4 מלש"ח לצורך הקמת מערך ייבוש חלב נוסף. תקציב שלא ינוצל באותה שנה, יופנה לקרן ייעודית לנושא זה בלבד;

ה. יופחתו המכסים ויוגדלו המכסות בפטור ממכס כמפורט בסעיף 10.

4. מנכ"ל משרד החקלאות יקים ועדת מעקב, בה יהיו חברים נציג משרד החקלאות, נציג אגף התקציבים, נציג המועצה לענף החלב בישראל (להלן – "מועצת החלב"), נציג תנועת המושבים ונציג התאחדות מגדלי הבקר (להלן – "ועדת המעקב"). הוועדה תעקוב אחר יישום סיכום זה והשגת יעדיו ותמליץ, פה אחד, על עדכון התכנית וצעדים שיידרשו לצורך מימוש העדכון. הוועדה תתכנס לפי הצורך ולא פחות מ-3 פעמים בשנה. הוועדה תוכל להזמין משקיפים לדיוני הוועדה. בישיבתה הראשונה תוכל הוועדה למנות צוותי משנה שימליצו לוועדה לפי העניין לשמו מונו.

5. מנכ"ל משרד החקלאות יקים ועדה בראשות סמנכ"ל השקעות במשרד החקלאות שיכלול את נציג אגף התקציבים, נציג מועצת החלב, נציג תנועת המושבים ונציג התאחדות מגדלי הבקר (להלן – "ועדת ההשקעות"). ועדה זו תמליץ על תנאים נוספים להקצאת המענקים והתמיכות. עקרונות הקצאת המענקים והתמיכות, לרבות רשימת ההשקעות המוכרות, ייקבעו בידי נציגי הממשלה החברים בוועדת ההשקעות, פה אחד.

מחיר מטרה:

6. להמליץ לשר החקלאות, לקדם תיקון של חוק תכנון משק החלב, התשס"א-2011 (לעיל ולהלן – **חוק תכנון משק החלב**), ולהמליץ לשרים לפעול לתיקון תקנות לפי הסעיף האמור לעניין מנגנון עדכון של מחיר המטרה לחלב בקר במכסה כמשמעותו באותו סעיף יתוקן, והכל כמפורט להלן:
 א. כך שתוקפה של הוראת המעבר לעניין מחירים מזעריים לליטר חלב בקר במכסה, לפי סעיף 44 בחוק תכנון משק החלב, יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2025
 ב. תבצע הפחתה מדורגת למחיר המטרה בסך כולל של 23 אגורות בהתאם לטבלה שלהלן:

1.10.24	1.4.24	1.10.23	1.4.23	1.10.22	1.4.22	1.10.21	1.4.21	1.10.20	1.4.20
23	20.5	18	16	14	11.5	9	7	5	2.5

ג. מנגנון הפחתת מחיר המטרה לפי שיעור הפריון הקבוע כיום בתקנות תכנון משק החלב (מנגנון לעדכון מחירים מזעריים של ליטר חלב), התשע"ב-2012, לשנים 2020 – 2024, יבוטל.

ד. סקר הוצאות ייצור של הרפתות ייערך בשנת 2023 בלבד, בהתאם למפורט בסעיף 7; תוצאות הסקר ייושמו ביום 1 בינואר 2025. החל מיישומו של הסקר כאמור, ינוכה שיעור הפריון השנתי בסך 2% בהתאם לקבוע בתקנות בנוסחן כיום.

ה. שר החקלאות ושר האוצר יהיו רשאים להאריך בצו את תוקפה של הוראת השעה, לתקופה שלא תעלה על שנה אחת מעבר לסוף שנת 2025.

7. החל מיום 1 בינואר 2025, ייקבע מחיר המטרה על בסיס סקר להוצאות ייצור שייערך ברפתות המייצרות לפחות 1.5 מיליון ליטרים בשנה. יחד עם זאת, במידה וסך ייצור החלב של כלל הרפתות המייצרות פחות מ-1.5 מיליון ליטרים בשנה, יהיה קטן מ-10%, ייקבע מחיר המטרה על בסיס סקר כאמור, שייערך ברפתות הגדולות שהיקף הייצור שלהן מהווה 90% מסך ייצור החלב.

8. להמליץ לשרים לפנות לוועדת המחירים, לבחון מקצועית, בהתאם לסמכותה לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, את עדכון המחירים המרביים לחלב ומוצריו הנובע מהפחתת מחיר המטרה לליטר חלב בהתאם לאמור לעיל.

9. להמליץ לשר החקלאות לפעול לקבוע, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 28 לחוק תכנון משק החלב כי ההיטל המרבי של מועצת החלב יעמוד על 3.8 אגורות לליטר חלב מיצרנים.

מכס:

10. להמליץ לשר האוצר לתקן את צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן – צו תעריף המכס) באופן –
א. שהמכסים החלים על מוצרי החלב מיובאים יופחתו במספר פעימות בהתאם למפורט להלן, בכפוף לשימוע:

פרט מכס	1.1.2019	1.1.2020	1.1.2021	1.1.2022	1.1.2023	1.1.2024	1.10.2025 ואילך
04.01.1000 חלב ושמנת, בלתי מרוכזים עד 1% שומן	22%	22%	22%	22%	22%	14%	912%
04.01.2000 חלב ושמנת, בלתי מרוכזים 61% שומן	22%	22%	22%	22%	22%	14%	912%
04.04.1090 מי גבינה אחר							
04.04.9000 מי גבינה אחרים							
04.01.4000 חלב ושמנת, בלתי מרוכזים בין 6%-ל-10%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	2 ש"ק אל"י מ-60%	1.71-3 ש"ק אל"י מ-60%
04.01.5000 חלב ושמנת, בלתי מרוכזים, מעל 10%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	2 ש"ק אל"י מ-60%	1.71-3 ש"ק אל"י מ-60%
04.03 יוגורט ואחרים							
04.06.9030 גבינה מסוג ג'מיד	2.2 ש"ק אל"י מ-60%	2.2 ש"ק אל"י מ-60%	2.2 ש"ק אל"י מ-60%	2.2 ש"ק אל"י מ-60%	2.2 ש"ק אל"י מ-60%	1.44 ש"ק אל"י מ-60%	1.2 ש"ק אל"י מ-60%
04.06.1090 גבינה טרייה אחרת							
04.06.2090 גבינה מגוררת או באבקה, מכל הסוגים, אחרת							
04.06.3000 גבינה מעובדת	4.5 ש"ק אל"י מ-60%	4.5 ש"ק אל"י מ-60%	4.5 ש"ק אל"י מ-60%	4.5 ש"ק אל"י מ-60%	4.5 ש"ק אל"י מ-60%	3 ש"ק אל"י מ-60%	2.5 ש"ק אל"י מ-60%
04.06.4000 גבינה עם גידים כחולים							
04.06.9020 גבינת חלומי							
04.06.9090 גבינה אחרת							

יובהר כי צו תעריף המכס יתוקן באופן שהפחתות המכס לא יחולו על מוצרי צאן, ובכלל זה גבינות צאן.

- ב. פריט מכס 04.06.2020/5, גבינה באבקה לייצור מזון לבעלי חיים בפטור מנכ"ל, ישונה כך שסך המכס יעמוד על 0% החל משנת 2020.
- ג. אם יפחת הביקוש בשוק המתוכנן לחלב בקר גולמי מייצור מקומי אל מתחת ל-1.5 מיליארד ליטר בשנת 2023 או אל מתחת ל-1.56 מיליארד ליטר בשנה שבין 1.10.2024-1.10.2025, לתקן את הצו כנוסחו לאחר תיקונו כאמור בטבלה שבסעיף (א) לעיל, כך שהפחתת המכס שאמורה הייתה להיכנס לתוקף בשנה שאחרי השנה שבה היקף הביקוש פחת כאמור, תידחה לשנה שלאחריה. יחד עם זאת, בכל מקרה, הפחתות מכס שבוצעו לא יתוקנו בדיעבד. צוות המשותף למועצת החלב, משרד האוצר ומשרד החקלאות, יקבעו, פה אחד, את מנגנון

החישוב של הביקושים כאמור.

ד. שתגדל היקף המכסה לייבוא אבקת חלב לפי פרטי מכס 04.02, כך שלאחר פתיחתה תגדל סך המכסה הפטורה ממכס ליבוא פריטים אלה, ביחס לסך המכסה ב-2019, לפי שיעורי הגידול הבאים, בהתאם לכלל מכסה ובהתאם לכללי הסחר העולמיים, למעט מכסה מספר 4029 המפורטת בסעיף 10(ה) לסיכום זה:

2025 ואילך	2024	2023	2022	2021	2020	
75%	50%	40%	30%	20%	10%	שיעור גידול סך המכסה

ה. שתגדל היקף המכסה לייבוא אבקת חלב במכסה 4029, בפרט מכס 04.02.1020/5, כך שלאחר פתיחתה תגדל סך המכסה הפטורה ממכס ליבוא פרט זה, ביחס לסך המכסה ב-2018, לפי שיעורי הגידול הבאים:

2025 ואילך	2024	2023	2022	2021	2020	2019	
150%	100%	80%	60%	40%	30%	20%	שיעור גידול סך המכסה

ו. שיעמוד היקף המכסה לייבוא חמאה במכסה 4055, בפרטי מכס 04.05, בכל אחת מהשנים 2019 – 2022 (כולל), על 1,750 טון, ומשנת 2023 ואילך על 2,250 טון בשנה. כמו כן, שיעמוד היקף המכסה לייבוא חמאה במכסה 4056, בפרטי מכס 04.05, בכל אחת מהשנים 2019 – 2022 (כולל), על 1,250 טון, ומשנת 2023 ואילך על 1,750 טון בשנה. בתחילת שנת 2021 תיערך בחינה משותפת של אגף התקציבים ומועצת החלב להקדמת תוספות המכסה משנת 2023 לשנת 2021 ואילך.

נושאים נוספים:

11. מנכ"ל משרד החקלאות יקים צוות בראשותו שיכלול את נציג אגף התקציבים, נציג מועצת החלב ונציג התאחדות מגדלי הבקר –

א. שיבחן בהתאם לנתונים שיוצגו בפניו את הצורך לתקן את תקנות תכנון משק החלב (קביעת מכסות חלב), התשע"ד-2014, באופן הבא:

(1) לאפשר גמישות בהקמת שותפויות בין יצרנים ובין היתר: הגדלת רף מספר השותפים האפשרי לאיחוד, הגדלת המרחק בין שותפים, חזרה של יצרן קיים מאומנה לייצור במסגרת משותפת, הקמה של רפתות חדשות במסגרת שותפות.

(2) ועדת המכסות לא תקבע מכסה ליצרן חדש אלא אם ייצר מכסתו ברפת חדשה והיקף המכסה ברפת במסגרה הוא ייצר יעלה על 2.1 מיליון ליטר חלב.

ב. הצוות, בהסכמת נציגי הממשלה בצוות, ימליץ לשר החקלאות, במידת הצורך, לפעול לקידום תיקון התקנות כאמור.

12. מנכ"ל משרד החקלאות יקים צוות בראשותו או בראשות מי מטעמו, שיכלול את נציג אגף התקציבים במשרד האוצר ונציג מנהל התכנון במשרד האוצר, שיבחן הצעות להקלה ברגולציה על מתן היתרי בנייה להקמת רפתות חדשות והגדלת רפתות קיימות, ובמידת הצורך, ימליץ לשר החקלאות ולשר האוצר לפעול לקידום ההצעות.

13. משרד החקלאות יבחן את הקריטריונים להקצאת עובדים זרים בענף הרפת, בכפוף לכך שלא יוגדל מספר העובדים המוקצים לענף זה.

14. להמליץ לשרים להגיש, ככל שיידרש, הצעת החלטה לממשלה שבה תאמץ הממשלה סיכום זה, ותנחה את השרים הרלוונטיים לבצע תיקוני חקיקה וחקיקת משנה, ככל שנדרש לביצועו.

15 . סיכום זה כפוף לכך שעד ל-15 באפריל 2018, מועצת ארגון מגדלי הבקר לחלב, מועצת המנהלים של מועצת החלב והתאחדות חקלאי ישראל יודיעו על תמיכתם בו ובכפוף לכך שהצדדים לא יחזרו בהם מתמיכה זו עד לשנת 2025 כולל.

16 . לעניין סיכום זה –

“השרים” – שר האוצר ושר החקלאות ופיתוח הכפר ;

“ועדת המעקב” – ועדה שהוקמה בהתאם לסעיף 4.

“ועדת ההשקעות” – ועדה שהוקמה בהתאם לסעיף 5.

“יצרן מושבי” - יצרן חלב בקר שאינו יצרן שיתופי כהגדרתו בתקנות תכנון משק החלב (העברת מכסות של יצרנים שיתופיים בענף הבקר), התשע”ה-2015, ואינו בית ספר חקלאי או מכון מחקר חקלאי ;

“יצרן שיתופי” - כל אחד מאלה :

(1) קיבוץ או מושב שיתופי ;

(2) יצרן שבעת שהוקצתה לו מכסת חלב לראשונה היה קיבוץ או מושב שיתופי ;

(3) יצרן שהוא אגודה שיתופית שחברים בה עד שלושה קיבוצים או מושבים שיתופיים (להלן – אגודה), ושנקבעה לו מכסה לפי דין לפני תחילתו של חוק תכנון משק החלב ;

“מחיר המטרה” - המחיר המזערי שתשלם מחלבה ליצרן בשער המשק, לא כולל היטל מועצת החלב ;

“מינהלת ההשקעות” - מינהלת מינהל השקעות בחקלאות, שהוקמה בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ”א-1981 ;

עדי חכמון
סגנית הממונה על התקציבים

שלמה בן אליהו
מנכ”ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר